

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-200/12-E

Název právnické osoby vykonávající činnost školy/školského zařízení:	Základní škola a mateřská škola Horní Třešňovec, okres Ústí nad Orlicí
Sídlo:	Horní Třešňovec 4, 563 01 Lanškroun
IČ:	70 988 731
Identifikátor:	650 050 029
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	Mgr. Jiřinou Kosovou, ředitelkou školy
Zřizovatel:	Obec Horní Třešňovec
Místo inspekční činnosti:	Horní Třešňovec 4, 563 01 Lanškroun
Termín inspekční činnosti:	13. a 14. 2. 2012

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zaměřená zejména na:

- zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného školou,
- zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů (dále jen ŠVP) a jejich souladu s právními předpisy a příslušnými rámcovými vzdělávacími programy.

Aktuální stav školy

Základní škola a mateřská škola Horní Třešňovec, okres Ústí nad Orlicí (dále jen škola) vykonává dle zřizovací listiny činnost mateřské školy (MŠ), základní školy (ZŠ), školní družiny (ŠD) a školní jídelny.

Jednotřídní MŠ s celodenním provozem se nachází v jedné budově se ZŠ. Kapacita MŠ je 28 dětí, třída je naplněna do počtu 25, za poslední tři roky byly všechny žádosti o přijetí vyřízeny kladně. Ve stávajícím školním roce je ve třídě 12 dětí v posledním roce před zahájením povinné školní docházky, z toho dvě děti mají její odklad. Úplata za předškolní vzdělávání není vybírána. Před zahájením vyučování a odpoledne v době od 15:00 h

do 15:45 h v MŠ pobývají žáci ze ŠD. Proces vzdělávání v MŠ zajišťují dvě pedagogické pracovnice, z nichž jedna je jmenována do funkce vedoucí učitelky na dobu určitou, a to do 31. 8. 2012. Obě splňují podmínky odborné kvalifikace, mají dlouholetou pedagogickou praxi. Učitelka má úvazek 0,7.

Vzdělávání v ZŠ zajišťují čtyři pedagogické pracovnice (3,09 přepočtených úvazků), ve dvou třídách ji navštěvuje 27 žáků (spojeně se učí v jedné třídě žáci prvního a třetího ročníku, ve druhé třídě žáci druhého, čtvrtého a pátého ročníku).

Zájem o školu a její naplněnost byly v posledních třech letech vyrovnané. Nejvyšší povolené počty (kapacity) (ZŠ 49 žáků, MŠ 28 dětí a ŠD 25 žáků) nebyly překročeny, ZŠ neeviduje žádné žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Na přijatý počet dětí v MŠ má škola uděleno zřizovatelem výjimku. Prakticky všichni zapsaní ve škole jsou místní.

Vzdělávání ve škole je realizováno podle příslušných vypracovaných ŠVP.

V posledních letech probíhá výrazné zlepšování materiálního zázemí – od celkové rekonstrukce budovy po vybavení novým školním nábytkem a didaktickou technikou včetně 2 interaktivních tabulí v ZŠ.

Některé další informace o dění ve škole lze získat i na internetových stránkách obce www.hornitresnovec.cz/zivot-v-obci/skola/.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Škola informuje o své vzdělávací nabídce způsobem dostupným široké veřejnosti. Prezentuje se v rámci Dne otevřených dveří, informacemi na vývěsce před školou, řada zásadních informací je pravidelně zveřejňována v místním časopise *Hornotřešňovské noviny*.

Nízké počty žáků ve třídách ZŠ vytvářejí podmínky pro individuální rozvoj a pomoc případně zaostávajícím žákům. Dlouhodobý *Minimální preventivní program* shrnuje prováděné školní i mimoškolní aktivity zaměřené na zdravý životní styl, prevenci kriminality a dalších sociálně patologických jevů.

Škole se daří propojovat řadu činností MŠ, ZŠ a ŠD. Děti, žáci a personál fungují v dost provázaném komunitním celku, což je přínosné pro naplňování cílů školy. Organizace pobytu žáků ŠD v MŠ (viz Aktuální stav školy) a stanovení odpovědnosti za bezpečnost těchto žáků byly do dokumentace zapracovány v průběhu inspekce.

Vzdělávací nabídku MŠ tvoří vzdělávací obsah daný v ŠVP MŠ doplněný o pravidelné zájmové činnosti zajišťované kmenovými pedagogy (hra na flétnu, výuka angličtiny) a o návštěvy kulturních představení, exkurze, výlety a lekce plavání. Pro výuku angličtiny je vypracovaný plán se stanovenými záměry a činnostmi odpovídajícími věku dětí. Vzdělávací nabídka je rozmanitá a zajímavá. Stanovený preventivní program zaměřený na bezpečnost se zabývá nejen žáky, ale i dětmi v MŠ. Jsou dány záměry v této oblasti a odpovídající aktivity. Tématika bezpečnosti a prevence před úrazy je zařazována do vzdělávacího obsahu v MŠ dle potřeby a typu aktuálních činností.

Vzdělávání MŠ je realizováno formou spontánních a řízených činností, které jsou přibližně rovnoměrně zastoupeny. Při spontánních činnostech děti aktivně vstupovaly do hry, kterou dovedly rozvinout, setrvat u ní, z části již dovedly úspěšně spolupracovat. Samostatně manipulovaly i s náročnějšími didaktickými pomůckami. Ve volbě typu hry převážně nebyly závislé na podnětech dospělých. V části řízené činnosti, která probíhala souběžně se spontánní činností, použitá motivace stimulovala aktivitu dětí, avšak absentovala

diferenciace požadavků dle individuálních dovedností dětí. Některé tak byly do značné míry odkázány na pomoc pedagoga. Celkově převažuje používání metod praktické činnosti, rozhovoru a vyprávění pedagoga. Méně jsou zařazovány metody prožitkového učení a záměrné vytváření herních aktivit, které vedou děti k vlastnímu řešení problémů. Do četných činností je aplikována hudba, což výrazně napomáhá k rozvoji pozitivních citů a estetického vnímání. Organizace dne MŠ vytváří vhodné podmínky pro rozvoj sebeobsluhy dětí a taktéž k získávání základů odpovědnosti za vlastní jednání.

V rámci podpory čtenářské gramotnosti v MŠ jsou zařazovány četby textů s následnou reprodukcí, rozhovory nad knihami encyklopedického typu. Je zavedené, že si děti z domova přinášejí vlastní oblíbené knihy. O rozvoji matematické gramotnosti svědčí zařazování činností zaměřených na orientaci v rovině i v prostoru, seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy. V environmentálním vzdělávání děti získávají poznatky o okolním světě převážně pozorováním v přirozeném prostředí doplněné vysvětlováním. Pohybové aktivity relaxační i zdravotně preventivní jsou realizovány. Cvičení s použitím tělovýchovného náradí zaměřené na rozvoj obratnosti a fyzické zdatnosti bývá minimálně, přestože v budově je tělocvična v dobrém technickém stavu a s kvalitním materiálovým vybavením. Atmosféra ve třídě MŠ byla klidná a příjemná, děti měly osvojeny sociální dovednosti odpovídající jejich věku.

Výuka ZŠ byla účelně organizována, učitelky uplatňovaly postupy vhodné pro práci spojených ročníků, které pracují jako skupiny. Rovnoměrně jim věnovaly svoji pozornost, což při nízkém počtu žáků současně naplňovalo individuální přístup. Oddělení, která nebyla zapojena do přímo řízené pedagogické činnosti, pracovala samostatně na zadaných úkolech. Hospitované hodiny se vyznačovaly převážně činnostním charakterem, s důrazem na podporu rozvoje slovní zásoby, spoluúčasti na rozhodování a vyvozování poznatků žáky, upevňování nezbytných algoritmů. Učitelky střídaly činnosti, využívaly aktivně metody tvořivého učení, uplatňovaly mezipředmětové vztahy. Frontální výuka byla ve sledovaných hodinách vhodně střídána se samostatnou prací. Žáci při vyučování tvořivě pracovali a při řešení úkolů vycházejících z běžného života logicky reagovali. Pro rychlejší žáky byla vždy připravena alternativní činnost, někdy i procvičování na počítači. Čas vyučovacích jednotek byl vzhledem k množství zařazených činností využit efektivně. Žáci s vyučujícími komunikovali bez obav a pozorně vnímali zadání samostatných prací. Průběžné hodnocení směřovalo k bezprostřednímu výkonu žáků, přispívalo k jejich aktivitě a příznivému sociálnímu klimatu, oceňován byl individuální pokrok. Rozvíjeny byly hlavně kompetence k učení, pracovní a občanské, komunikativní a čtenářská gramotnost.

ZŠ průběžně i při pedagogických radách hodnotí výsledky dosahované žáky a přijímá okamžitá nápravná opatření. Z celkového počtu 29 žáků všech ročníků ZŠ prospěli na konci školního roku 2010/2011 všichni, z toho 15 žáků s vyznamenáním. Průměrný počet zameškaných hodin na jednoho žáka je nízký. Funguje úzká spolupráce s rodiči, týdenní hodnocení práce žáků a individuální pomoc v případě zaostávání. Jedním z podkladů pro hodnocení jsou dlouhodobě (už 7 roků) výsledky komerčních testů (hlavně v profilových předmětech). ZŠ sleduje v rámci svých možností úspěšnost žáků při přechodu na spádovou školu, na kterou přechází většina žáků do šestého ročníku. Zpětnou vazbou pro školu je hlavně zájem o zápisy dětí na tuto školu, vstřícný postoj rodičů a pozitivní zpětné informace od žáků, kteří už přešli na spádovou základní školu.

Vlastní vzdělávací činnosti školy podporují zájmové útvary - ke dni inspekce se pravidelné činnosti pěti kroužků zúčastňovalo kolem 45 zapsaných dětí i žáků. Tyto aktivity podporují i rozvoj cizojazyčné gramotnosti (kroužky anglického jazyka pro děti MŠ a pro žáky prvního a druhého ročníku ZŠ, na které potom navazuje povinná výuka).

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Realizované činnosti (ZŠ, MŠ, ŠD a školní jídelna) odpovídají zápisu v rejstříku škol a školských zařízení.

Komparační analýzou aktuálních ŠVP ZŠ a ŠVP ŠD bylo zjištěno, že byly zpracovány v souladu s požadavky školského zákona. ZŠ nedeklaruje žádné oficiální zaměření nebo profilaci, 11 disponibilních hodin ŠVP ZŠ věnuje výuce českého jazyka a matematiky, tři disponibilní hodiny oblasti *Člověk a jeho svět*. V rámci realizace školních projektů (např. *Recyklohraní, Den Země*) a dalších akcí (např. spolupráce s ekocentry včetně vícedenního pobytu žáků) je hlouběji rozvíjena environmentální oblast. Několik upřesnění ŠVP ŠD bylo zapracováno ihned v průběhu inspekční činnosti. Vzdělávání v MŠ je realizováno podle Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání *Kdo si hraje, nezlobí* platného od 1. 10. 2010. ŠVP MŠ je v souladu se zásadami danými v Rámcovém vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání. Ve způsobu zpracování vzdělávacího obsahu se ne vždy daří dodržovat principy integrovaného přístupu ke vzdělávání. Vzdělávání tak převážně neprobíhá v přirozených souvislostech, vazbách a vztazích.

Ředitelka školy splňuje kvalifikační předpoklady pro výkon funkce. Pro školu má zpracovanou dlouhodobou vizi vývoje, vytyčené priority postupně dle finančních možností realizuje, zřizovatel rozvoj podporuje. Školská rada schvaluje příslušné materiály a seznamuje se se záměry k chodu a rozvoji subjektu. Závěry autoevaluace školy vycházejí z kontrolní činnosti ředitelky i dotazníkového šetření, pojmenovávají klady i slabá místa včetně návrhu opatření. Ředitelka usiluje o kooperaci uvnitř organizace, do svého plánu kontrol a hospitací zařadila i hodnocení kvality pedagogické práce v MŠ. Jasně vymezila a stanovila odpovědnosti a příslušné pravomoci vedoucí učitelce MŠ zodpovědné za předškolní vzdělávání. Míra přímé pedagogické činnosti jí byla snížena pouze o půl hodiny týdně, což vzhledem k rozsahu jejích povinností vytváří ztížené podmínky pro řízení MŠ. Vedoucí učitelka má přehled o provozu MŠ a o vhodnosti podmínek k zajištění bezpečnosti dětí. Postupně získává teoretické vědomosti a praktické zkušenosti o odborném řízení; účinné formy a prostředky evaluace jsou ve fázi tvorby. Pedagogické pracovnice MŠ se pravidelně zúčastňují pedagogických rad, jsou jim poskytovány potřebné informace. Pedagogickou problematiku týkající se speciálně MŠ projednávají průběžně, dle aktuální potřeby.

Z učitelek ZŠ je pouze ředitelka plně kvalifikovaná, další dvě si potřebnou kvalifikaci doplňují dálkovým studiem. Jedna z učitelek absolvovala v rámci celoživotního vzdělávání program pro práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Ředitelka podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků včetně doplňování a prohlubování jejich odborné kvalifikace, ve sboru je o vzdělávání zájem. Zaměření vzdělávání je promyšlené tak, aby bylo přínosné pro rozvoj školy. V uplynulém období směřovalo k zavádění efektivnějších metod do výuky, v roce 2010/2011 učitelky absolvovaly např. školení pro rozvoj čtenářské gramotnosti. Mezi priority patří vzdělávání pedagogů ve výuce anglického jazyka.

Organizace výuky ZŠ byla v souladu s předpisy. Zařazení první přestávky pro svačinu žáků a druhé k relaxaci v tělocvičně nebo venkovním areálu školy je přínosem pro jejich zdravý rozvoj. Při přijímání žáků k základnímu vzdělávání je naplňována zásada rovného přístupu. Správní řízení je vedeno v souladu s platnou legislativou. Vzhledem k malému spádovému obvodu školy hodnotí ředitelka pozitivně výsledky zápisů do prvních tříd ZŠ, kdy budoucí žáci neodcházejí do blízkého města.

Finanční prostředky rozpočtu pokrývají běžný provoz organizace, ZŠ se zapojila do projektu *EU peníze školám*. Projekt zaměřila na dvě oblasti: individualizaci výuky českého jazyka, modernizaci výuky prostřednictvím modernějších informačních technologií a vzdělávání učitelů.

MŠ a školní jídelna fungují v přízemí školní budovy. ZŠ, jídelna ZŠ a školní tělocvična jsou v prvním patře, prostory ŠD vznikly rekonstrukcí podkroví. Vybavenost v MŠ dětským nábytkem, množstvím a typ pomůcek odpovídá věkovému složení dětí ve třídě. Hračky a učební pomůcky jsou volně přístupné, vytvářejí stimulující nabídku ke hře, byly účelně využívány. Prostorové podmínky MŠ jsou optimálně uzpůsobeny potřebám dětí. ZŠ má pro výuku dobré základní vybavení ve dvou učebnách. Obě jsou zařízeny nastavitelnými lavicemi, interaktivní tabulí, žáci mají k dispozici 8 počítačů. Výzdoba a příjemné prostředí podporují estetické cítění žáků. Školní knihovna je průběžně doplňována knižními tituly. K areálu školy patří zahrada, pro kterou je připraven projekt na úpravu a dovybavení. Materiálně technické zázemí je dále doplňováno a dotvářeno. Budova není bezbariérová.

Škola identifikovala bezpečnostní rizika, stanovila a prováděla opatření k jejich odstranění nebo alespoň ke zmírnění možných ohrožení. Žáci byli prokazatelně seznamováni se školním řádem a se zásadami bezpečné práce a bezpečného chování. Ve škole jsou při zjištění nedostatků v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví přijímána opatření, prostory a vybavení školy nevykazovaly v době inspekční činnosti viditelné rizikové prvky. Pitný režim je organizován.

Spolupráce školy se zákonnými zástupci dětí a žáků funguje na základě každodenního přímého kontaktu s rodiči, osvědčuje se i zapojování rodičů do školních akcí. Několikrát ročně probíhají rodičovské schůzky, rodiče využívají konzultační dny s pedagogy. Školská rada plní svoji zákonnou funkci, což dokládají zápisy z jejich jednání. Osvědčená je spolupráce s Městskou knihovnou v Lanškrouně, pedagogicko-psychologickou poradnou, dále s místními složkami (Sokol, Hasiči, Svaz žen). Pro děti z MŠ pořádají společné akce např. v rámci Dne Země, „aktovkový den“, karneval. ZŠ pořádá i akce pro okolní málotřídní školy, ředitelka organizuje společná setkání ředitelů a učitelů málotřídních škol regionu

Závěry, celkové hodnocení školy

Základní škola a mateřská škola Horní Třešňovec, okres Ústí nad Orlicí poskytuje vzdělávání v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení a ve shodě se zásadami a cíli uvedenými ve strategických školských dokumentech, reaguje na priority vzdělávání České republiky.

ŠVP ZŠ i MŠ byly v souladu s požadavky příslušných rámcových vzdělávacích programů.

Uplatňované formy hodnotících procesů v MŠ ne vždy poskytují dostatečné informace o kvalitě vzdělávání, v části psychosociálních podmínek jsou tvrzení uváděná v ŠVP MŠ ohledně dosažené úrovně spíše nadhodnocené.

Citlivě a promyšleně bylo využíváno možností heterogenního kolektivu MŠ k vytváření vztahů spolupráce a ohleduplnosti. Uplatňované aktivity byly pro děti zajímavé, stimulovaly je k rozvoji především činnostních, sociálních a komunikativních kompetencí. Klima bylo klidné, příznivé.

Vzdělávání v ZŠ bylo zajišťováno vhodně používanými metodami a formami výuky (prvky tvořivé školy). Učitelky efektivně využívají činnostní učení, které přispívá k rozvoji klíčových kompetencí žáků, nízký počet žáků ve třídách příznivě ovlivňuje možnosti

individuálního přístupu, patrné je aktivní zapojování většiny žáků. Výsledky vzdělávání ZŠ sleduje především prostřednictvím externích testů a využitím zpětné vazby ze škol, kam žáci odcházejí.

Porušování principu rovného přístupu ke vzdělávání nebylo zaznamenáno.

Škola přijímá opatření včetně preventivních k zajištění bezpečnosti a zdraví dětí a žáků. Prostory školy, její prostředí a vybavení nevykazovaly v době inspekce viditelné rizikové prvky, pro výchovu a vzdělávání se jevíly bezpečné.

Škola má dobré předpoklady pro svoji činnost. Materiálně-technické, personální a ekonomické podmínky umožňují realizovat příslušné ŠVP. Ředitelka školy vytváří podmínky pro inovace a modernizaci výuky. Přínosné pro naplňování cílů školy je fungování dětí, žáků a personálu v kooperujícím celku.

Přílohy inspekční zprávy

č. 1 - Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo

Poučení

Podle § 174 odst. 14 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Rožkova 2432, Pardubice 530 02, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole, jíž se týká, a v Pardubickém inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Pardubicích dne 20. 2. 2012

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Jaroslav Loučka, školní inspektor

J. Loučka v.r.

Bc. Marcela Toušovská, školní inspektorka

M. Toušovská v.r.

Bc. Gabriela Kabešová, přizvaná osoba

G. Kabešová v.r.

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Horním Třešňovci dne 9. 3. 2012

(razítko)

Mgr. Jiřina Kosová, ředitelka školy

J. Kosová v.r.

Připomínky ředitelky školy

--

Připomínky nebyly podány.